

TREI PUȘTI DE TIR AFLATE ÎN COLECȚIA MUZEULUI DE ISTORIE SIGHIȘOARA*

Adonis P. Mihai

O parte considerabilă din colecția de arme a Muzeul de Istorie din Sighișoara este expusă la parterul imobilului din Piața Muzeului nr. 2 și cuprinde în cele patru săli ale sale, atât arme albe cât și arme de foc.

În prezentul articol ne propunem să examinăm trei puști de tir cu percuție aflate în această colecție, databile în anii '60-'80 ai secolului al XIX-lea. Alegerea acestor arme nu a fost una întâmplătoare. În acest an (2021) s-au împlinit 155 de ani de la întemeierea *Asociației de Tir din Sighișoara/Der Schässburger Schützenverein* (8 februarie 1866). Am considerat ca fiind important acest moment pentru istoria orașului și am dorit să îl marcăm printr-un material legat de armele de tir aflate în patrimoniul nostru muzeal.

De-a lungul timpului, unii vizitatori care au trecut pragul Expoziției de Arme s-au putut întreba care este legătura acestor arme de tir cu orașul Sighișoara? Cine le-a realizat? Când au fost folosite și de către cine? Ce caracteristici speciale au această categorie de arme de foc?

În rândurile de mai jos dorim să răspundem la aceste întrebări și să accentuăm importanța majoră pe care obiectele (*artefactele*) din epocile anterioare o pot avea pentru înțelegerea trecutului. Prin analizarea și cercetarea acestora se conturează o imagine nouă privind viața oamenilor de odinioară, iar obiectele pot fi considerate, în cele din urmă, ca fiind una din modalitățile de a povesti trecutul.² Înțelegerea ideilor și a cunoștințelor, a evenimentelor și a acțiunilor, precum și a obiectelor de altădată ne permite astăzi să scriem despre vremurile de mult apuse. Scriitorul și profesorul englez Graeme K. Talboys afirma, într-una din lucrările sale, că putem obține un număr impresionant de informații în legătură cu trecutul prin intermediul obiectelor materiale, “*care sunt produsul combinat a ceea ce facem și a ceea ce gândim.*” [...] *De aceea și suntem dispuși într-o bună măsură să ne înțelegem pe noi înșine și pe ceilalți, precum și momentele pe care le-am trăit, prin intermediul obiectelor materiale asociate acestora.*”³

* Prezentul articol are la bază prezentarea susținută în *Sala Festivă a Primăriei Municipiului Sighișoara* la data de 28 iunie 2021, cu ocazia aniversării a 122 de ani de la deschiderea pentru prima dată a porților *Muzeului Alt-Schäßburg* (24 iunie 1899).

² Susan M. Pearce, *Objects as meaning; or narrating the past* în vol. *Interpreting objects and collections*. Edited by Susan M. Pearce, London and New York, Routledge, 1994, p. 21.

³ Graeme K. Talboys, *Museum Educator's Handbook*, Second edition, Aldershot, Ashgate Publishing Co., 2005, p. 6-7. Tot în completarea acestei idei, profesoara britanică de studii muzeale, Eilean Hooper Greenhill considera că “[...] *the function of the museum is to*

În evoluția armelor de foc există trei mari categorii de mecanisme de dare a focului: cu fitil, cu cremene și cu percuție. Din această ultimă categorie fac parte și puștile de tir din colecția noastră.

Pastorul scoțian Alexander James Forsyth (1768-1843) este considerat a fi inventatorul mecanismului de dare a focului cu percuție. Acesta a brevetat în anul 1807 un sistem de aprindere bazat pe o „pulbere detonatoare”, care avea în componența sa și clorură de potasiu.⁴ Ulterior pulberea detonatoare a fost înlocuită cu o capsă care conținea fulminat de mercur. Această substanță chimică detona violent în momentul lovirii capsei de către cocoșul percutor exterior.

Tirul, sportul prin care se trăgea la ținte cu diferite tipuri de arme de foc (puști, pistoale) are o istorie relativ timpurie. Înaintea inventării și folosirii armelor de foc (sec. al XIV-lea) se trăgea la țintă cu arcul sau cu arbaleta. Armele de foc au fost folosite mai întâi în conflictele armate și mai apoi la întrecerile sportive, precum vânătoarea. Cea mai veche „competiție de tragere” este considerată a fi cea care a avut loc la Eichstät (Bavaria) în anul 1477, când trăgătorii au folosit probabil arme cu mecanisme de dare a focului cu fitil.⁵

Din secolul al XVIII-lea, după ce vânătoarea nu a mai reprezentat o modalitate de obținere a hranei și a devenit o preocupare sportivă întru totul recunoscută și acceptată, au apărut și întrecerile de tir sportive.⁶ În cea de a doua jumătate a sec. al XIX-lea activitățile sportive de tir din Europa au trecut la un mod de organizare distinct, sub forma asociațiilor și a cluburilor. Astfel, posibilitatea de a trage cu pușca la țintă constituia atât o formă de agrement, cât și un mijloc de perfecționare a celor care foloseau armele de foc, în principal a vânătorilor.

Am dori să menționăm, în acest context, că începând cu cea de a doua jumătate a secolului al XIX-lea și până la izbucnirea Primului Război Mondial, la Sighișoara și-au desfășurat activitatea, cu rezultate remarcabile,

research and demonstrate the social and cultural context of artefacts and to foster relationships between objects and people.“ (E. Hooper Greenhill, *Museums and the shaping of knowledge*, London and New York, Routledge, 1992, p. 19).

⁴ Ian V. Hogg, *The Complete Illustrated Encyclopedia of the World's Firearms*, New York, A & W Publishers, Inc., 1978, p. 28-29; Balázs Németh, *Early Military Rifles 1740-1850*. Series Editor Martin Pegler. Illustrated by Johnny Shumate & Alan Gilliland, New York, Bloomsbury Publishing Plc., 2020, p. 23.

⁵ <https://www.britannica.com/sports/shooting> - accesat la 3 iunie 2021.

⁶ Zoran Marcov, *Considerații privind evoluția puștilor de vânătoare în secolele XVIII-XIX. Colecția de arme a Muzeului Banatului din Timișoara în Analele Banatului. Serie nouă, Arheologie-Istorie*, XXI, 2013, p. 340.

un număr de 23 de asociații ale sașilor sighișoreni.⁷ Printre acestea a fost bineînțeles și *Asociația Sighișoreană de Tir/Der Schässburger Schützenverein*, care a adunat în rândurile sale o serie de oameni de vază din societatea sighișoreană a celei de a doua jumătăți a veacului al XIX-lea.

Asociația de tir din Sighișoara și-a desfășurat activitatea caracteristică mai bine de două decenii, de la întemeierea sa în 8 februarie 1866 și până în anul 1889, când s-a dizolvat. După încetarea funcționării *Asociației*, în 1890, fondurile strânse din cotizațiile membrilor și din donații au fost folosite de către sașii sighișoreni pentru a finanța, în proporție de 40%, construcția sălii de sport a *Școlii Evanghelice de Băieți*⁸, sală de sport care mai există și astăzi în curtea fostului *Grup Școlar Agricol* din Sighișoara (Str. Ilarie Chendi nr. 7).

Practicarea vânătorii ca o activitate de agrement s-a bucurat de un mare interes în epocă. Acest fapt a dus la înființarea în anul 1882 a primei *Societăți Sighișorene de Vânătoare/Der Schäßburger Jagdgesellschaft*, la care s-a adăugat către finele secolului al XIX-lea, cea de a doua asociație a vânătorilor, *Asociația Generală de Vânătoare din Sighișoara/Der Schäßburger Allgemeine Jagdverein*.⁹ Credem că o parte din membrii *Asociației de Tir din Sighișoara*, care s-a dizolvat în 1889, s-au înscris în cele două asociații sighișorene ale vânătorilor.

Planul cadastral al orașului Sighișoara din anul 1868 consemna o suprafață de teren numită *Schützengarten/Grădina trăgătorilor*.¹⁰ Această zonă se afla la nord de râul Târnavă Mare, în NV fostului cartier *Siechhof*. Astăzi, acest teritoriu îl putem cuprinde, cu aproximație, între Str. Ștefan cel Mare, baza Dealului Crucii (*Kreuzberg*), Str. Clujului și malul drept al râului Târnavă Mare.

Schützengarten a fost un loc popular de recreere și distracții pentru locuitorii orașului Sighișoara din cea de a doua jumătate a sec. al XIX-lea. Aici au fost amenajate un restaurant, o pistă de bowling, un pavilion pentru dans și un poligon de tragere.¹¹ (vezi *Anexa, Pl. I*)

Construirea poligonului de tragere s-a făcut în capătul de NV al *Vechii Grădini a trăgătorilor*, mai precis la poalele Dealului *Kreuzberg*, în extremitatea de SV a acestuia. Acest loc îndeplinea cel mai bine condițiile esențiale ale instalării unui poligon cu orientarea NV-N. Au fost folosite

⁷ Gustav Adolf Schneider, *Vereine und Gesellschaften* în vol. *Schäßburg. Bild einer siebenbürgischen Stadt*. Herausgegeben von Heinz Brandsch, Heinz Heltmann und Walter Lingner, Leer, Verlag Rautenberg, 1998, p. 265-297.

⁸ *Ibidem*, p. 290.

⁹ *Ibidem*, p. 296.

¹⁰ Kurt Leonhardt, Waltraut Eberle, Gabriele Frank, *Schäßburg. Bauaufnahme einer mittelalterlichen Stadt*, Hermannstadt, Verlag Honterus, 2009, p. 65.

¹¹ *Ibidem*, p. 66.

pentru acest scop nivelările naturale ale terenului, versantul Dealului *Kreuzberg* constituind un perete de protecție pentru oprirea proiectilelor (gloanțelor). La nivelul anului 1858 nu existau case de locuit în zona Str. Clujului de astăzi, iar relieful cuprins între baza Dealului *Kreuzberg* și malul râului Târnava Mare era diferit.

Din reconstituirile grafice ale *Vechii Grădini a trăgătorilor* din Sighișoara, realizate de către Kurt Leonhardt în anii 1955 (după un vechi desen în peniță al unui autor necunoscut) și 1983, se poate observa că *Die alte Schützengarten* exista la nivelul anului 1858, cu 8 ani înainte de întemeierea *Asociației Sighișorene de Tir* (1866).¹² Din marginea de SV a acestei *Grădini* se putea vedea, dincolo de râul Târnava Mare, Biserica ortodoxă „*Intrarea Maicii Domnului în Biserică*” (1788), situată în cartierul Cornești din Sighișoara.

Poligonul era compus dintr-un stand al trăgătorilor, locurile tragere (7) și aliniamentul țințelor. În funcție de locurile de tragere, diferea și distanța față de ținte, care putea fi de 30, 50, 70 sau 90m. Pe post de ținte fixe erau utilizate în general siluete ale animalelor sălbatice, care erau realizate din lemn și vopsite în culori vii. Țintele puteau fi marcate cu mai multe cercuri concentrice, cu ajutorul cărora se putea măsura precizia tragerii. Cunoașterea poziției de tragere (în picioare, în genunchi, culcat), luarea liniei de ochire și declanșarea focului de către trăgător constituiau principalele momente din poligon. Există posibilitatea ca acest poligon de tragere din *Vechea Grădină a trăgătorilor* să fi fost folosit de către membrii *Asociației de Tir din Sighișoara* între anii 1866-1873. În anul 1873, în această zonă a fost construită calea ferată Alba Iulia-Sighișoara-Brașov, care trecea exact prin mijlocul acestei frumoase *Grădini a trăgătorilor!* (vezi *Anexa, Pl. I*)

Cele trei puști de tir aflate în expoziția noastră de arme provin de la *Asociația Sighișoreană de Tir/Der Schässburger Schützenverein* și au ajuns în colecțiile Muzeului sighișorean la începutul veacului al XX-lea. Este foarte posibil ca aceste arme să fi fost comandate de către *Asociație* în anii '60-'80 ai sec. al XIX-lea. Acestea au fost realizate de către meșterul armurier *Daniel Schuster* din Sibiu.¹³

¹² *Ibidem*, p. 67.

¹³ Conform *Cărții de adrese a orașului liber regesc din Sibiu pe anul 1901*, producătorul de arme Daniel Schuster își avea atelierul în *Bürgergasse nr. 23*, Sibiu. Vezi *Adressbuch der k. freien Stadt Hermannstadt*. Herausgegeben vom Hermannstädter Bürger- und Gewerbe-Verein. Bearbeitet von Magistrats-Obernotär Gustav Theis, Gewerbevereinssekretär. IX. Jahrgang, Hermannstadt, Druck und Verlag von W. Krafft, 1901, p. 71.

Cele trei arme de tir de la Sighișoara sunt puști grele, solide, dar cu calitățile balistice deosebite la vremea lor. În cele ce urmează dorim să descriem aceste arme de foc.

1. Pușcă de tir cu percuție

Datare: anii '60 - '80 ai sec. al XIX-lea.

Atelier transilvănean: Daniel Schuster din Sibiu.

Proveniență: *Asociația de tir din Sighișoara/Der Schässburger Schützenverein.*

Țeava puștii, de formă octogonală, a fost realizată din oțel și este prevăzută cu 4 ghinturi. Pe partea superioară a țevii, către culată este inscripționat numele producătorului – “*D. Schuster in Hermannstadt*”. Tot pe partea superioară a țevii sunt montate elementele pentru luarea liniei de ochire: țel de formă tubulară la gură și dioptru¹⁴ la capătul brațului de fixare a țevii de gâtul patului. Pe țeavă se mai poate distinge nr. 2, gravat într-o formă stilizată și spre culată textul *Guss Stahl/oțel turnat*. Pe partea inferioară a țevii, la gură, locaș metalic tubular pentru băător.

Mecanismul de dare a focului este complet. Coboșul percutor nu este decorat. Locul unde se monta capsă de percuție este protejat de o apărătoare metalică. Platina este gravată cu motive vegetale și florale, care încadrează numele meșterului armurier “*D. Schuster*” sub forma unei panglici oblice.

Mecanismul de declanșare este incomplet (lipsește trăgaciul) și era dotat cu un mic buton din alamă cu siguranță pentru trăgaci. Garda trăgaciului este prevăzută cu 3 locașuri pentru fixarea degetelor. Această formă specifică a gârzii armelor de tir asigură o poziție avantajoasă în momentul executării tragerii. Garda metalică se prelungește cu o talpă de fixare alungită spre uluc. Patul și ulucul sunt din lemn de nuc, ambele elemente fiind sculptate. Pe gâtul patului, în partea dreaptă, este sculptat un locaș pentru fixarea degetului mare al mâinii. Nu există nici o decorație sau însemn pe pat. În schimb, pe lateralele patului puștii a fost sculptat câte un obrăzar.

Talpa patului se termină cu o masivă placă din fier. Capătul inferior al acesteia este spiralat.

Lungimea totală: 117cm.

¹⁴ Dioptrul era un tip de înălțător special, de mare precizie, cu reglare micrometrică, fixat de obicei deasupra culatei. În loc de camă, dioptrul era prevăzută cu un vizor în formă de disc, care avea o gaură centrală de 0.5-1mm diametru, prin care se făcea ochirea. Diametrul găurii varia în funcție de intensitatea luminii. Când exista o lumină puternică se întrebuița vizorul cu orificiul de un diametru redus. Reglarea dioptrelor pe direcție și pe înălțime se făcea cu ajutorul a două șuruburi micrometrice prevăzute pe dioptru. Vezi P. Cișmigiu, *Tirul cu arma sport. Elemente de bază ale tirului cu arme*, București, Ed. Cultura Fizică și Sport, 1954, p. 16-17.

Lungimea țevei: 77,3cm.

Grosimea țevei: 5,84mm.

Calibrul: 9,40mm.

Muzeul de Istorie Sighișoara, colecția de arme de foc, nr. inv. 3358, stare de conservare bună. (vezi *Anexa, Pl. II, 1*).

2. Pușcă de tir cu percuție

Datare: anii '60 - '80 ai sec. al XIX-lea.

Atelier transilvănean: Daniel Schuster din Sibiu.

Proveniență: *Asociația de tir din Sighișoara/Der Schässburger Schützenverein*.

Țeava puștii, de formă octogonală, a fost realizată din oțel și este prevăzută cu 4 ghinturi. Pe partea superioară a țevei, către culată este inscripționat numele producătorului – “*D. Schuster in Hermannstadt*”. Tot pe partea superioară a țevei sunt montate elementele pentru luarea liniei de ochire: țel de formă tubulară la gură și dioptru la capătul brațului de fixare a țevei de gâtul patului. Pe țeavă se mai poate vedea gravat nr. 3 într-o formă stilizată și spre culată textul *Guss Stahl/oțel turnat*. Pe partea inferioară a țevei, la gură, locaș metalic tubular pentru bătător.

Mecanismul de dare a focului este incomplet, lipsește cocoșul percutor. Locul unde se monta capsă de percuție este protejat o apărătoare metalică. Platina este decorată cu motive vegetale și florale. În partea inferioară a acesteia a fost gravat numele meșterului armurier “*D. Schuster*”.

Mecanismul de declanșare este complet și prezintă un mic buton din alamă cu o siguranță, în fața trăgaciului. Garda trăgaciului este prevăzută cu 3 locașuri pentru fixarea degetelor și se prelungește cu o talpă de fixare alungită spre uluc.

Patul și ulucul sunt din lemn de nuc, ambele elemente fiind sculptate. Pe gâtul patului nu a fost sculptat locașul pentru fixarea degetului mare al mâinii. Nu există nici o decorație sau însemn pe pat. În schimb, pe lateralele patului puștii a fost sculptat câte un obrăzar.

Talpa patului se termină cu o masivă placă din fier, cu capătul inferior spiralat.

Lungimea totală: 114,8cm.

Lungimea țevei: 76cm.

Grosimea țevei: 5,65mm.

Calibrul: 9,15mm.

Muzeul de Istorie Sighișoara, colecția de arme de foc, nr. inv. 3371, stare de conservare bună (vezi *Anexa, Pl. II, 2*).

3. Pușcă de tir cu percuție

Datare: anii '60 - '80 ai sec. al XIX-lea.

Atelier transilvănean: Daniel Schuster din Sibiu.

Proveniență: *Asociația de tir din Sighișoara/Der Schässburger Schützenverein.*

Țeava puștii, de formă octogonală, a fost realizată din oțel și este prevăzută cu 4 ghinturi. Pe partea superioară a țevii, către culată este inscripționat numele producătorului – “*D. Schuster in Hermannstadt*”. Tot pe partea superioară a țevii sunt montate elementele pentru luarea liniei de ochire: țel de formă tubulară la gură și dioptru la capătul brațului de fixare a țevii de gâtul patului. Pe țeavă se mai poate vedea gravat nr. 4 într-o formă stilizată și spre culată textul *Guss Stahl/oțel turnat*. Pe partea inferioară a țevii, la gură, locaș metalic tubular pentru băător.

Mecanismul de dare a focului este complet. Cocoșul percutor este decorat cu motive vegetale. Locul unde se monta capsă de percuție este protejat de o apărătoare metalică. Platina este decorată cu motive vegetale și florale. În partea inferioară a acesteia este gravat numele meșterului armurier “*D. Schuster*”.

Mecanismul de declanșare este complet și prezintă un mic buton din alamă cu o siguranță, înaintea trăgaciului. Garda trăgaciului este prevăzută cu 3 locașuri pentru fixarea degetelor și se prelungește cu o talpă de fixare alungită spre uluc.

Patul și ulucul sunt din lemn de nuc, ambele elemente fiind sculptate. Pe gâtul patului, în partea dreaptă, este sculptat un locaș pentru fixarea degetului mare al mâinii. Nu există nici o decorație sau însemn pe pat. În schimb, pe lateralele patului puștii a fost sculptat câte un obrăzar.

Talpa patului se termină cu o masivă placă din fier, cu capătul inferior spiralat.

Lungimea totală: 116,8cm.

Lungimea țevii: 77,3cm.

Grosimea țevii: 6,10mm.

Calibrul: 9,83mm.

Muzeul de Istorie Sighișoara, colecția de arme de foc, nr. inv. 3374, stare de conservare bună (vezi *Anexa, Pl. II, 3*).

Din cercetarea celor trei puști de tir existente în Colecția de Arme a Muzeului de Istorie Sighișoara am putut constata faptul că materialele folosite pentru realizarea acestor arme au fost oțelul turnat și lemnul de nuc sculptat. Țeava, de formă octogonală, a fost prevăzută cu patru ghinturi. Pe partea superioară a acesteia au fost montate elementele de ochire: țel la gură, de formă cilindrică și dioptru la culată. Țevile celor trei arme au fost

inscripționate cu numerele 2, 3 și 4 și gravate cu numele meșterului armurier **D. Schuster in Hermannstadt** (vezi *Anexa, Pl. III, 1*).

Dintre cele trei arme doar una mai păstrează în mod complet mecanismul de dare a focului și mecanismul de declanșare (nr. inv. 3374) (vezi *Anexa, Pl. III, 2*). La celelalte două arme (nr. inv. 3358 și nr. inv. 3371) este incomplet fie mecanismul de dare a focului, fie cel de declanșare. Platina mecanismului a fost decorată cu motive vegetale și florale și a fost gravată cu textul *D. Schuster* (vezi *Anexa, Pl. III, 3*). Garda trăgaciului are o formă specifică și este prevăzută cu 3 locașuri pentru poziționarea degetelor în momentul executării tragerii. Patul și ulucul acestor trei puști de tir au fost realizate din lemn de nuc.

Printre caracteristicile speciale ale celor trei arme de tir de la Sighișoara dorim să semnalăm faptul că pentru o cât mai eficientă precizie, armele au fost îngreunate suplimentar, cu plumb turnat în patul gol al armei și au fost întărite la capătul patului cu o talpă masivă din oțel. Greutatea mare a puștii de tir prelua asupra sa o parte din forța de recul din momentul tragerii. În ceea ce privește mecanismul de declanșare, spre deosebire de puștile standard, pentru declanșarea cărora era nevoie de o presiune exercitată asupra trăgaciului de 0,5-1kg, la aceste puști de tir s-au construit mecanisme speciale, care eliberau cocoșul percutor la o presiune mult mai mică, de doar câteva grame.¹⁵ Pe lateralele patului fiecărei puști de tir a fost sculptat câte un sprijin pentru obraz, așa numitul “*obrăzar*”, care se potrivea anatomiei feței. Doar la două arme (nr. inv. 3358 și nr. inv. 3374), spre gâtul patului, a fost sculptată o adâncitură pentru fixarea degetului mare al mâinii drepte în timpul tragerii.

Încărcarea armelor se făcea pe la gura țevii, cu cantitatea potrivită de praf de pușcă, după care se introducea proiectilul. Prin arderea pulberii, în interiorul țevii se produceau gaze, cu o presiune foarte mare (aprox. 1000-1300 atmosfere), presiune care acționa asupra proiectilului. Acesta avea o formă cilindrică-ogivală și era confecționat dintr-un aliaj de plumb moale, pentru a se putea “*înșuruba*” în ghinturile țevii. La baza proiectilului existau două-trei profiluri inelare, care erau tăiate de plinurile țevii și intrau în golerile acesteia, ajutând astfel la “*înșurubarea*” în ghinturi. Fiind realizat din plumb moale, proiectilul era zgâriat de ghinturile armei și executa o mișcare de rotație în jurul axei sale de 1,5 ture, fapt care îi dădea stabilitate la ieșirea de pe țevă.¹⁶

¹⁵Z. Marcov, *art. cit.*, p. 340.

¹⁶P. Cișmigiu, *Tirul cu arma sport. Elemente de bază ale tirului cu arme*, București, Ed. Cultura Fizică și Sport, 1954, p. 22, 26.

Dorim să încheiem cele expuse mai sus prin a mărturisi că fiecare obiect de muzeu are în spatele său o poveste fascinantă. Povestea sa este simbolizată prin oamenii care l-au creat și prin cei care l-au folosit în trecut. Menirea noastră, de oameni de muzeu, este tocmai de a descoperi această poveste și de a o face cât mai accesibilă publicului larg, știut fiind faptul că exponatele muzeale sunt o parte importantă a experienței vizitatorilor într-un muzeu. De-a lungul timpului fiecare oraș și-a creat un muzeu pentru a putea astfel să își transmită mai departe poveștile sale, iar Muzeul de Istorie din Sighișoara nu a făcut în acest sens vreo excepție. Muzeul nostru, la 122 de ani de la deschiderea sa, încă mai constituie cea mai valoroasă instituție a păstrării amintirii sociale pe plan local. Potrivit profesorului G. K. Talboys: “Oamenii trebuie să aibă acces la muzee așa cum au acces la propriile lor amintiri”.¹⁷

Cele trei puști de tir, păstrate astăzi în cadrul Expoziției de Arme a Muzeului de Istorie din Sighișoara, ne aduc aminte de existența *Asociației Sighișorene de Tir (Der Schässburger Schützenverein)*. La 132 de ani de la dispariția acesteia, armele de tir reprezintă un fragment, deosebit de valoros, din istoria orașului, istorie care poate fi descoperită și prin obiectele de patrimoniu păstrate la Muzeul de Istorie.

¹⁷ G. K. Talboys, *op. cit.*, p. 8.

**THREE PERCUSSION SPORTING RIFLES FROM
THE COLLECTION OF THE SIGHISOARA HISTORY MUSEUM
(Abstract)**

The present paper analyzes in detail three percussion sporting rifles from the Collection of the Sighisoara History Museum. These arms are dating from the '60s - '80s of the 19th century and were ordered in Sibiu at the workshop of the master gunsmith Daniel Schuster by *The Shooting Association from Sighisoara*. This association operated in Sighisoara between 1866-1889.

From our research of the three sporting rifles, we could notice that the material used to make these weapons were cast steel and carved walnut wood. Of the three weapons, only one completely retains the firing mechanism and the triggering mechanism. Among the special features of these firearms from Sighisoara we want to mention the fact that for the most efficient accuracy, the weapons were additional heavy, with lead cast in the empty stock of the weapon and were reinforced at the end of the stock with a massive steel sole.

Each museum object has a fascinating story behind it. Its story is symbolized by the people who created it and by those who used it in the past, and our mission as museum curators, is precisely to discover this story and to make it as accessible as possible to the general public.

Each town has created a museum over the time in order to be able to tell its stories, in its own characteristic way, and the History Museum from Sighisoara was no exception. Our museum, 122 years after its opening, is still today the most valuable institution which preserve the local social memory.

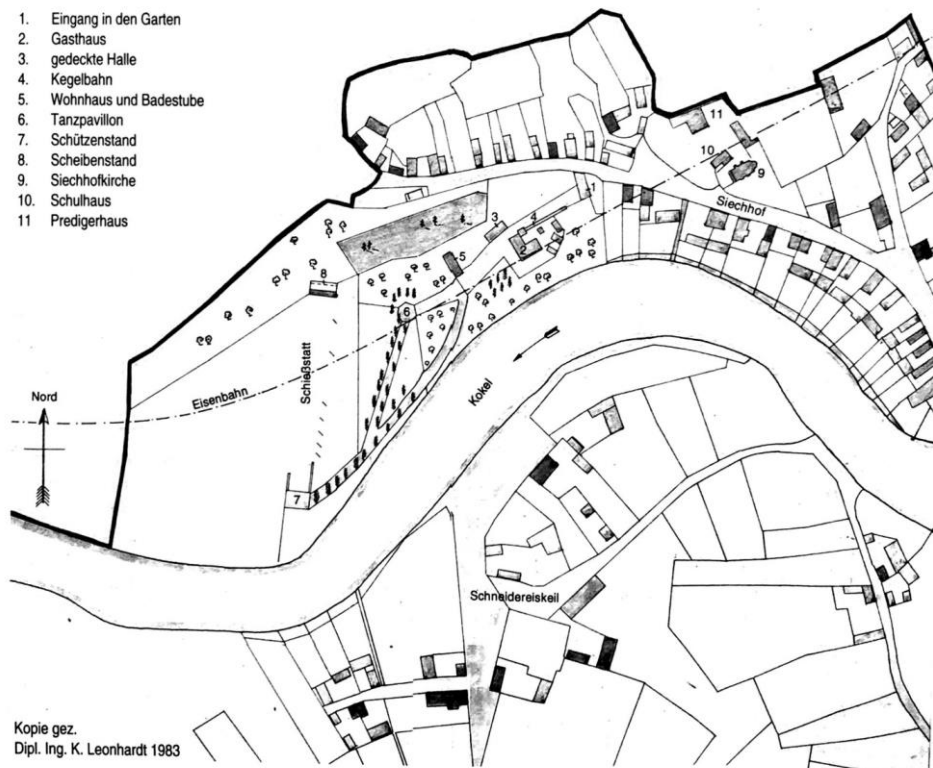
Cuvinte cheie: Sighișoara, muzeu, puști de tir cu percuție, *Asociația de Tir din Sighișoara*, sași transilvăneni.

Keywords: Sighisoara, museum, percussion sporting rifles, *The Shooting Association from Sighisoara*, Transylvanian Saxons.

Anexa

Der alte Schützengarten
Schäßburg 1858

1. Eingang in den Garten
2. Gasthaus
3. gedeckte Halle
4. Kegelbahn
5. Wohnhaus und Badestube
6. Tanzpavillon
7. Schützenstand
8. Scheibenstand
9. Siechhofkirche
10. Schulhaus
11. Predigerhaus

Kopie gez.
Dipl. Ing. K. Leonhardt 1983

Pl. I. Vechea Grădină a trăgătorilor din Sighișoara la 1858, după un desen realizat în 1983 de către Kurt Leonhardt/The Old Garden of the Shooters from Sighisoara in the year 1858: 1. Intrarea; 2. Restaurantul; 3. Sala acoperită; 4. Pista de bowling; 5. Casa cu camera de baie; 6. Pavilionul de dans; 7. Standul de tragere; 8. Aliniamentul țințelor; 9. Biserica Siechhof; 10. Școala; 11. Casa predicatorului. (După Kurt Leonhardt, Waltraut Eberle, Gabriele Frank, *Schäßburg. Bauaufnahme einer mittelalterlichen Stadt*, Hermannstadt, Verlag Honterus, 2009, p. 66).

Pl. II. Puști de tir sportiv cu percuție (capsă) din colecția Muzeului de Istorie Sighișoara. Armurier: Daniel Schuster (Hermannstadt/Sibiu). Percussion sporting rifles from the collection of Sighisoara Museum. Armorer: Daniel Schuster (Hermannstadt/Sibiu): **1.** nr. inv. 3358; **2.** nr. inv. 3371; **3.** nr. inv. 3374.

1

2

3

Pl. III. Detalii ale puștilor de tir cu percuție din colecția M. I. S./Details of percussion sporting rifles from the collection of S. H. M.: **1.** Armurierul inscripționat pe țeava puștilor/The name of the armorer engraved on the barrels of the rifles: *D. Schuster in Hermannstadt*; **2.** Mecanismul cu percuție (capsă) utilizat la armele de tir/Percussion mechanism used by the shooting rifles; **3.** Ornamente vegetale și florale existente pe platina armelor de foc/Vegetable and floral ornaments displayed on the plate of the shooting arms.

